

Nogmaals het Wiki-effect

In oktober 2008 schreef Nart Wielaart in dit blad een opiniebijdrage over wat hij noemde 'het Wiki-effect'. Tijdens een eerder gehouden NIVRA-debat over de toekomst van het accountantsvak, hield hij een soortgelijk betoog. De kern: Onder invloed van de steeds verder oprukkende vrije beschikbaarheid van (digitale) informatie, wordt transparantie in de toekomst niet afgedwongen door wetgeving en instituties, maar door 'het collectief'. In Wielaarts woorden: "Een ongeorganiseerde meute van individuen corrigeert onwaarheden vanzelf".

Naast Wikipedia zelf past bijvoorbeeld de 'democratische' restaurantbeoordelingsite Iens.nl in deze ontwikkeling. Sites waar bezoekers hotels beoordelen vallen in dezelfde categorie. In de economische sfeer is er onder meer de Amerikaanse Implode-O-Meter, waar de problemen van individuele banken nauwgezet worden bijgehouden. Maar ook het verschijnsel bedrijfsblog, door (soms kritische) werknemers, is inmiddels bekend.

Internet zorgt ervoor dat relevante informatie vrijwel altijd naar buiten komt en dat elk oordeel openlijk kan en zal worden bevochten als daar aanleiding toe is. Nart Wielaart eindigde in dit verband met een fundamentele vraag: wat is in zo'n wereld nog precies de functie van de accountant?

Vanuit het accountantsberoep is er nauwelijks of niet op gereageerd. Toch is het hoog tijd er eens over na te denken.

In hoeverre het Wiki-effect het kerndomein van de accountant - financiële informatie - in volle omvang raakt, daar ben ik zelf eerlijk gezegd nog niet uit. Uitgerekend financiële informatie is meestal slechts bij een relatief klein

'Zal formele assurance door een accountant niet steeds overbodiger worden?'

groepje insiders bekend. Oordelen over naar buiten gebrachte financiële informatie kunnen natuurlijk vrijelijk worden geuit, maar over de juistheid van de achterliggende cijfers is het - anders dan over de kwaliteit van een geserveerde maaltijd -

moeilijker oordelen, zolang je niet in de keuken zit. Als er niet van binnenuit wordt 'gelekt', blijft keukenbezoek door externen dus nodig, zou ik zeggen. Of dat snel zal veranderen betwijfel ik.

Anders ligt het denk ik met niet-financiële informatie. Dit betreft, met maatschappelijk verantwoord ondernemen als meest in het oog springende voorbeeld, bij uitstek terreinen waar alle betrokken toeschouwers - en zeker werknemers - over relevante informatie kunnen beschikken. En die informatie kan het accountantsoordeel ondersteunen, maar bij gelegenheid ook tegenspreken. Als het Wiki-effect inderdaad doorzet, wordt een accountantsoordeel op veel terreinen wellicht slechts 'één van de (zeer) vele oordelen'. Met alle risico's - ook financieel - voor het imago en de geloofwaardigheid van dien.

Dit leidt onvermijdelijk tot de vraag of de formele assurance door een accountant, zeker op niet-financieel terrein, niet steeds overbodiger zal worden. Uiteindelijk zal, zoals altijd, de markt dat bepalen. Maar vooraf nadenken over de mogelijke consequenties is geen overbodige luxe.

TOM NIEROP

hoofdredacteur 'de Accountant'